M.O. 31/1.02.2000

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
L 74/3 II 20

Expunere de motive

1. În perioada care s-a scurs de la alegerile parlamentare din 1996, atât în cercurile politice, cât și la nivelul societății civile, au avut loc o serie de dezbateri care au evidențiat necesitatea îmbunătățirii legii pe baza căreia se desfășoară alegerile parlamentare în România. Aspectele asupra cărora se solicită modificarea legii electorale se referă atât la sistemul electoral, cât și la chestiunile ce țin de organizarea și administrarea procesului electoral.

Propunerea de față reia un proiect de modificare a aceleiași legi.

Documentul vizează schimbarea actualului sistem electoral - proporțional cu scrutin de listă - cu unul mixt și include prevederi referitoare la îmbunătățirea procesului electoral din punct de vedere organizatoric și administrativ.

A. Sistemul electoral

174 de deputați ar urma să fie aleși prin vot uninominal majoritar relativ (cu un singur tur de scrutin), la nivelul circumscripțiilor uninominale, iar 154 dintre ei prin scrutin de listă la nivelul județelor și al Municipiului București. Aceasta înseamnă că, pentru alegerea Camerei

Deputaților, fiecare alegător va avea dreptul la două voturi, unul pentru un candidat la nivelul circumscripției uninominale și unul pentru lista de candidați a unui partid la nivelul județului.

Voturile pe care le primește lista unui partid la nivelul unei circumscripții plurinominale (județ sau Municipiul București) determină numărul total de mandate (deputați aleși prin scrutin de listă și deputați aleși prin scrutin uninominal) pe care trebuie să le primească acel partid la nivelul circumscripției respective. Din acest număr de mandate se scade numărul de mandate câștigate în circumscripțiile uninominale de pe raza județului respectiv, urmând să rezulte numărul de mandate repartizate în urma scrutinului de listă la care are dreptul partidul respectiv.

În acest mod se asigură proporționalitatea dintre numărul de mandate pe care le primește un partid la nivelul unui județ / Municipiul București și suportul electoral al acelui partid în județul respectiv / Municipiul București.

Toți senatorii urmează a fi aleși prin vot uninominal, un număr de 83 de mandate fiind atribuite la nivelul circumscripțiilor uninominale, iar celelalte 60 la nivelul circumscripțiilor plurinominale.

Operațiunile de atribuire a mandatelor de senator se vor desfășura similar celor din procesul de atribuire a mandatelor de deputat, de data aceasta însă, lista unui partid la nivelul unei circumscripții plurinominale fiind una fictivă, formată din candidații partidului respectiv din toate circumscripțiile uninominale care intră în componența acelei circumscripții plurinominale. Astfel, de mandatele atribuite la nivelul unei circumscripții plurinominale urmează să beneficieze, dintre candidații care pierd alegerile ţn circumscripțiile uninominale în care candidează, aceia care reprezintă partidele politice care, conform operațiunilor descrise mai sus (referitoare la alegerea deputaților) au dreptul la acele mandate, și care obțin cel mai mare număr de voturi.

B. Procesul electoral

1. Înființarea unor circumscripții erlectorale pentru cetățenii români cu domiciliu în străinătate, după cum urmează:

a. pentru cetățenii români cu domiciliul în Australia - circumscripția electorală 43, cu biroul electoral în sediul misiunii diplomatice din Canberra;

b. pentru cetățenii români cu domiciliul în Canada - circumscripția electorală 44, cu biroul electoral în sediul misiunii diplomatice din Ottawa;

c. pentru cetățenii români cu domiciliul în țările din Europa - circumscripția electorală 45, cu

biroul electoral în sediul misiunii diplomatice din Berlin, Germania;

d. pentru cetățenii români cu domiciliul în Statele Unite ale Americii - circumscripția electorală 46, cu biroulelectoral în sediul misiunii diplomatice din Washington.

2. Schimbarea zilei în care are loc votarea, astfel încât aceasta să nu mai fie duminica, ci sâmbăta. Acest lucru va da posibilitatea membrilor birourilor electorale de circumscripție și ai birourilor electorale ale secțiilor de votare (în număr de peste 200.000 la nivelul întregii țări) să-și poată relua, în bune condiții, în dimineața zilei de luni, activitatea profesională curentă.

3. Reducerea intervalului de timp în care cetățenii își pot exercita dreptul la vot, la perioada 07:00 - 19:00 a zilei respective. În acest fel, va fi diminuat efortul inutil la care sunt supuși membrii birourilor electorale (ținând cont de faptul că, la scrutinurile precedente s-a remarcat faptul că între 06:00 - 07:00 votează un număr insignifiant de cetățeni, iar pe durata zilei există intervale de timp destul de lungi în care votează foarte puțini alegători).

Această măsură, împreună cu precedenta, îi va face pe mulți dintre cetățenii capabili pentru munca de membru al unui birou electoral, fie ei juriști sau nu, să nu mai refuze prestarea unei astfel de activități.

4

4. Renunțarea la a se înființa secții de votare în incinta unităților militare. Militarii în termen urmează să fie arondați, pentru a-și exprima dreptul la vot, la secțiile de votare cele mai apropiate de unitățile în care își satisfac stagiul militar.

5. Renunțarea la a se tipări, în paginile buletinelor de vot pentru alegerea deputaților prin scrutin de listă, numele și prenumele tuturor candidaților propuși pe listele de candidați ale partidelor politice și coalițiile acestora. În patrulaterele acestor buletine de vot urmează să figureze doar numele și sigla partidelor politice / coaliților ce propun liste de canbdidați. Aceste liste, conținând numele și prenumele tuturor candidaților ce le conțin, ar urma să fie afișate la intrarea în fiecare secție de votare, astfel încât să poată fi consultate de către orice alegător care dorește acest lucru. Prin aceàstă măsură vor fi ușurate foarte mult, atât operațiunea de votare, cât și operațiunea de numărare a voturilor. De asemenea, se va realiza o economie semnificativă de fonduri, având în vedere că buletinele de vot vor conține un număr mult mai mic de file decât în prezent.

6. Responsabilitatea întocmirii listelor de candidați pentru funcțiile de președinți și vicepreședinți ai birourilor electorale de circumscripție și ale secțiilor de votare să revină primarilor respectivi și nu prefecților.

7. Prelungirea intervalului de timp în care partidele politice și coalițiile acestora pot contesta rezultatele alegerilor, de la 48 de ore la 72 de ore.

8. Alinierea prevederilor referitoare la activitatea observatorilor interni la cele din legea 69/1991 cu privire la alegerile locale, pentru a elimina condiția ca la o secție de votare să poată fi acreditat un singur observator intern chiar dacă există mai multe organizații care doresc să-și trimită observatori la secția respectivă, acreditarea urmând să fie valabilă pentru toate secțiile de votare de pe raza unei circumscripții electorale.